

یادداشت‌های یک دیوانه!

صبا عنایتی

دانشجوی ارشد زبان شناسی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

وقتی به طبقه‌ی ششم رسیدم و زنگ را به صدا در آوردم، یک دختر بسیار زیبای کک و مکی در را باز کرد. او را به خاطر آوردم. همان دختری بود که آن روز با آن پیرزن در حال قدم زدن دیده بودم [...] پرسید: "چی می‌خواهید؟"، جواب دادم: "من باید با سگتان صحبت کنم". دخترک خیلی احمق بود، این را از نگاه اول فهمیدم. دم در که ایستاده بودم، سگ بیرون آمد و شروع کرد به پارس کردن.

نیکلای واسیلویچ گوگول (۱۸۰۹-۱۸۵۲) از آن روس‌های خوب عالم است که ویکی پدیا او را بنیان‌گذار سبک رئالیسم انتقادی در ادبیات روسیه و یکی از بزرگترین طنزپردازان جهان می‌داند. شاید بسیاری از شما سخن ستایش‌انگیز تورگینف در حق گوگول را شنیده باشید: "ما همه از زیر شنل گوگول بیرون آمده‌ایم". به راستی چه عاملی چنین شخصیتی از او ساخته است؟

در دستور هر زبانی وقتی می‌خواهند به مبحث اسم پردازند از مقوله‌ی اسم‌های خاص نیز یاد می‌کنند، اسم‌های خاص شامل اسم آدم‌ها، مکان‌ها و هر اسم معرفه‌ای هستند که تنها یک فرد، شیء، مکان و یک چیز thing خاص را در ذهن ما تداعی می‌کنند. هنر گوگول در این است که به خوبی از این اسم‌ها استفاده می‌کند و گاهی با چند کلمه‌ی کوتاه چنان ماهرانه فرد تازه‌وارد داستان را به ما معرفی می‌کند که حس می‌کنیم سال‌هاست او را می‌شناسیم. به نظر می‌رسد این یکی از ویژگی بارز نوشته‌های اوست.

"یادداشت‌های یک دیوانه" از شاخص‌ترین آثار وی در حوزه‌ی طنز است که انتشارات هاشمی ترجمه‌ی این کتاب را در سال ۱۳۶۳ برای اولین بار چاپ کرد. خشایار دیهیمی مترجم این اثر آن را از نسخه‌ی انگلیسی‌اش *Diary of a madman and other stories* به فارسی برگردانده است. پاراگراف اول این یادداشت بخشی از داستان یادداشت‌های یک دیوانه است که یکی از داستان‌های کتاب و هم‌نام اسم روی جلد کتاب است.

بلوار نوسکی، دماغ، شنل، ماجرای نزاع ایوان ایوانویچ و ایوان نیکیفورویچ، مالکین قدیمی و ایوان فیودورویچ اشپونکا و خاله اش از دیگر داستان‌های این مجموعه هستند.

دیهیمی در مقدمه‌ی کتاب می‌نویسد:

"آدم‌های قصه‌های گوگول از آسمان فرود نیامده‌اند، نه شیطانند و نه فرشته. نمی‌شود قابشان کرد و به دیوارشان آویخت. نمی‌شود میان سطور کتاب محبوسشان کرد و در قفسه جایشان داد.

آهسته و آرام، بی‌سر و صدا، از لای صفحات کتاب بیرون می‌خزند و وارد زندگی خواننده می‌شوند. آدم‌های قصه گوگول زنده هستند و زندگی می‌کنند."

شما می‌توانید این کتاب را از کتابخانه‌ی پژوهشگاه امانت بگیرید و از خواندن بهترین‌های ادبیات جهان لذت ببرید!